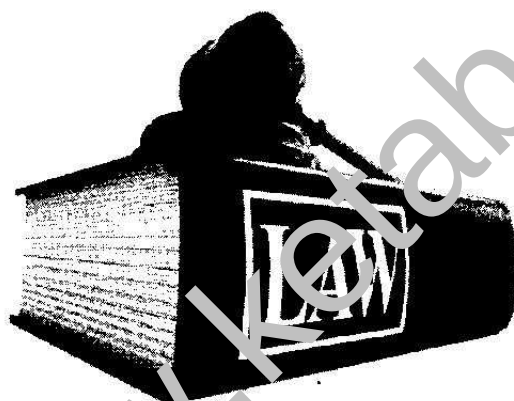

مطالعه تطبیقی مسئولیت بین المللی دولت در اسلام و حقوق بین الملل

(با تأکید بر فقه امامیه)

سید حمید هاشمی مقدم

کارشناس ارشد حقوق بین الملل واحد بافت

انتشارات عصر مدرن

سرشناسه	:	هاشمی مقدم، سیدحمید، ۱۳۵۶ -
عنوان قراردادی	:	ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc.
عنوان و نام پدیدآور	:	مطالعه تطبیقی مسئولیت بین المللی دولت در اسلام و حقوق بین الملل (با تأکید بر فقه امامیه) / سیدحمید هاشمی مقدم متولد کرمان.
مشخصات نشر	:	سیرجان، بافت: عصر مدرن، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	:	۱۵۳ ص.
شابک	:	۹۸۷-۶۰۰-۸۴۰۳-۲۵-۸: ریا: ۲۰۰۰۰
وضعیت فهرس نویسی	:	فیا
موضوع	:	مسئولیت دولت — ایران
موضوع	:	Government liability -- Iran
موضوع	:	مسئولیت دولت (فقه) — ایران
موضوع	:	Government liability (Islamic law) -- Iran
یادداشت	:	کتاب حاضر پایان نامه کارشناسی ارشد نویسنده در رشته حقوق بین الملل دانشگاه آزاد اسلامی واحد بافت است.
موضوع	:	مسئولیت دولت (حقوق بین الملل)
موضوع	:	Government liability (International law)
موضوع	:	حقوق تطبیقی
موضوع	:	Comparative law
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۶ م ۵۲/۸۴۰/۵۲۸۴۰ KM۱۱۲۸۴۰
رده بندی دیویی	:	۳۳۲/۵۵۰۸۸
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۰۴۶۶۱۴

عنوان کتاب: مطالعه تطبیقی مسئولیت بین المللی دولت در اسلام و حقوق بین الملل (با تأکید بر فقه امامیه)

مؤلف: سید حمید هاشمی مقدم

صفحه آرا: موسسه انتشارات عصر مدرن (اکرم ملک نژاد)

طراح جلد: انتشارات عصر مدرن

نوبت چاپ: اول، زمستان ۱۳۹۶

تیراژ: ۱۰۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۰۳-۲۵-۸

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

مرکز بخش: شعبه بافت: بلوار دانشگاه آزاد، نبش کوچه ۲۰، کد پستی ۷۸۵۱۸۳۳۵۴۴-۹۱۳۹۵۶۱۷۴۸

شعبه سیرجان: چهارراه سپاه، خیابان سعدی، کد پستی ۷۸۱۸۶۹۳۷۵۳-۹۱۳۲۷۹۲۱۶۹

حق چاپ برای انتشارات محفوظ است.

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار
۱۳	فصل اول: کلیات
۱۵	مقدمه
۱۷	اهمیت و ضرورت
۱۷	پیشینه و مبانی نظری
۲۵	فصل دوم: تعاریف، مبانی نظری و تاریخچه
۲۷	تاریخچه پیدایش مسئولیت در حقوق اسلام
۲۷	تعریف مسئولیت
۲۸	انواع مسئولیت
۲۸	مسئولیت اخلاقی از نظر حقوقدانان
۲۹	مسئولیت حقوقی از نظر حقوقدانان
۳۱	اصل مسئولیت دولت
۳۲	سوابق تدوین اصل مسئولیت دولت
۳۳	ضرورت مسئولیت بین المللی دولت
۳۴	شروط تحقق مسئولیت بین المللی دولت
۳۵	مسئولیت بین المللی دولت و رویه قضایی بین المللی
۳۶	اعمال افراد خصوصی زمینه مسئولیت بین المللی دولت
۳۷	نقض قواعد حقوقی مقدمه اصل مسئولیت بین المللی دولت
۳۹	مسئولیت بین المللی دولت در اسناد بین المللی
۴۰	مبانی نظری
۴۰	نظریه خطا یا مسئولیت شخصی در نظام حقوق بین الملل
۴۰	نظریه خطر یا مسئولیت عینی در نظام حقوق بین الملل
۴۳	فصل سوم: مسئولیت بین المللی دولت در اسلام (با تأکید بر فقه امامیه)
۴۵	مسئولیت بین المللی دولت در اسلام

۴۸	مسئولیت وسیله امتحان و آزمایش الهی در اسلام
۵۱	طرح موضوع مسئولیت دولت در اسلام
۵۲	اشخاص حقوقی و لزوم مسئولیت آن در اسلام
۵۳	لزوم مسئولیت مدنی اشخاص حقوقی در اسلام
۵۳	مسئولیت کیفری دولت در قبال اشخاص حقوقی در اسلام
۵۴	دولت به عنوان شخص حقوقی در اسلام
۵۶	مبانی مسئولیت بین المللی دولت در اسلام
۵۷	ادله و قواعد عام مسئولیت بین المللی دولت در اسلام
۵۷	مسئولیت بین المللی دولت در قبال قاعده ائتلاف
۵۹	مسئولیت بین المللی دولت در قبال قاعده ضمان ید
۶۰	مسئولیت بین المللی دولت در قبال قاعده لاضرر
۶۴	مسئولیت بین المللی دولت در قبال قاعده تسبیب
۷۰	ادله خاصه مسئولیت بین المللی دولت در اسلام
۷۰	قرآن کریم و مسئولیت بین المللی دولت در اسلام
۷۲	سنت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله
۷۳	مسئولیت کیفری دولت در حقوق اسلام
۷۳	مسئولیت کیفری دولت از لحاظ فقهی در اسلام
۷۵	مسئولیت کیفری دولت در عمل در اسلام
۷۶	نمونه‌هایی از مسئولیت بین المللی دولت در حقوق اسلام
۷۶	مسئولیت بین المللی دولت نسبت به وفای به تعهدات و قراردادهای حقوق اسلام
۸۰	مسئولیت بین المللی دولت در قبال کشورهای صادر کننده سلاح‌های شیمیایی در حقوق اسلام
۸۲	مسئولیت بین المللی دولت در قبال تروریسم در اسلام
۸۵	فصل چهارم: مسئولیت بین المللی دولت در حقوق بین الملل
۸۷	طرح موضوع مسئولیت دولت در حقوق بین الملل
۹۳	نتیجه اصل مسئولیت دولت در حقوق بین الملل
۹۴	نمونه‌هایی از مسئولیت بین المللی دولت در حقوق بین الملل
۹۵	مسئولیت دولت‌های عضو در قبال سازمان‌های بین المللی
۱۰۰	مسئولیت بین المللی دولت در قبال تعهدات جامعه بین المللی
۱۰۲	مسئولیت بین المللی دولت در قبال نقض تعهدات جامعه بین المللی
۱۰۴	نقض جدی قواعد آمره بین الملل عام
۱۰۵	مسئولیت کیفری بین المللی دولت در قبال جرائم و مجازات‌ها
۱۰۶	مسئولیت در جنایات علیه صلح
۱۰۶	مسئولیت در جنایات جنگی

۱۰۸.....	مسئولیت در جنایات علیه بشریت.....
۱۱۰.....	مسئولیت دولت در عدم پیشگیری و مجازات جنایت بین المللی.....
۱۱۱.....	مسئولیت دولت در ترک فعل.....
۱۱۴.....	بسط شعاع تعهدات به فعل دولت.....
۱۱۶.....	ماهیت و محتوای مسئولیت.....
۱۱۸.....	مسئولیت دولت در قبال نقض حقوق بین الملل بشر توسط شرکت های فراملی.....
۱۱۹.....	مسئولیت حقوق بین المللی دولت بر مبنای تعهدات فراسرزمینی دولت ها به موجب حقوق بین الملل بشر.....
۱۲۱.....	مسئولیت بین المللی دولت در قبال اقدامات فراسرزمینی شرکت های فراملی.....
۱۲۲.....	اعمال و آثار حکومتی به وسیله شرکت های فراملی.....
۱۲۳.....	مسئولیت دولت در قبال عمل شرکت فراملی از حیث معاونت در ارتکاب عمل متخلفانه بین المللی.....
۱۲۴.....	مسئولیت بین المللی دولت بر اساس معاهده منشور انرژی.....
۱۲۶.....	مسئولیت بین المللی دولت در تدوین رعایت حقوق بشر.....
۱۲۷.....	التزام به رعایت حقوق بشر التزام، تضمین رعایت حقوق بشر.....
۱۳۰.....	مسئولیت بین المللی دولت در تضمین رعایت حقوق بشر و طرح کمیسیون حقوق بین الملل سازمان ملل متحد.....
۱۳۴.....	مسئولیت بین الملل دولت ها در قبال اعمال خشونت آیز اشخاص حقیقی در چارچوب تروریسم.....
۱۳۵.....	مسئولیت دولت در قبال محیط زیست.....
۱۳۷.....	فصل پنجم: مقایسه تطبیقی مسئولیت بین المللی دولت در اعلام و حقوق بین الملل (با تأکید بر فقه امامیه).....
۱۴۹.....	منابع و مأخذ.....

پیشگفتار

حقوق بین‌الملل مجموعه‌ای از حقوق و تعهدات میان اشخاص اعم از دولت‌ها، افراد و سازمان‌های بین‌الملل ایجاد می‌کند. دولت‌ها وظایف وسیعی را به عهده دارند. تجاوز از این وظایف و یا عدم انجام آن به نحوی از انحاء مسئولیت دولت را هم معین می‌سازد مسئولیت بین‌المللی دولت از جمله تاسیساتی است که ارکان نظام بین‌الملل را تشکیل می‌دهد و عدم احترام به قواعد آن به موجب حقوق بین‌الملل باعث ایجاد عدم امنیت در روابط کشورها می‌گردد.

امروزه هیچ گونه فعال اجتماعی را نمی‌توان یافت که مسئولیت دولت در آن نقش نداشته باشد. این اهمیت فزاینده ایجاب می‌کند که مسئولیت دولت با نگاهی عمیق‌تر و با توجه به تحولات روز، مورد مطالعه قرار گیرد؛ چرا که با گذر زمان، اصول و مبانی مسئولیت دولت دچار تغییر و تحول می‌شود به‌طوری که بسیاری از اشخاص، بدون آنکه مرتکب تقصیری شده باشند، مسئول شناخته می‌شوند و در بسیاری از زمینه‌ها نیز بیش از آنکه به تعیین مسئول توجه شود، به جبران خسارت اهمیت داده می‌شود.

مسئولیت دولت، در حالی که در گذشته یکی از موضوعات فرعی حقوق بین‌الملل به شمار می‌آمد، امروزه از نظر عملی و نظری مهم‌ترین بخش تعهدات محسوب می‌شود که آن نیز مهم‌ترین مبحث حقوق بین‌الملل است. در عصر جدید، دایره مسئولیت دولت افزایش چشمگیری داشته که به دو طریق قابل توجه است: یکی افزایش خسارت که ناشی از توسعه ماشینیسیم و پیشرفت جامعه صنعتی است و دیگر، تغییر رفتار ریزان دیدگان حوادث که حاکی از تحول طرز فکر آنان نسبت به جبران خسارت وارده است.

امروزه بر اثر نظر مساعدی که قانون و رویه قضایی درباره جبران خسارت دارد، زیان دیدگان تشویق می‌شوند دعوای مسئولیت طرح کنند تا از این راه غرامت قابل ملاحظه‌ای به دست آورند.

یکی از مسائل مهم مسئولیت بین‌المللی دولت تعیین ماهیت و مبنای مسئولیت دولت در راستای جبران خسارت وارده به زیان دیده است.

در خصوص ماهیت و مبنای مسئولیت دولت در حقوق بین الملل و اسلام ابتدا لازم است دو شعبه مسئولیت دولت یعنی مسئولیت دولت در اسلام و مسئولیت دولت در حقوق بین الملل به صورت مجزا به بحث گذارده شود و ارتباط این دو موضوع نیز تبیین گردد. اینکه مسئولیت دولت در اسلام و مسئولیت دولت در حقوق بین الملل چقدر به یکدیگر مرتبطند و آیا می توان آنها را در ذیل عنوان واحدی مورد بحث قرار داد یا نه؛ البته هر دو نوع مسئولیت به قدری از یکدیگر جدا هستند که نه تنها در یک بحث علمی بلکه در عمل نیز منأ آثار گوناگون می باشند؛ خود جای بسی بحث و گفتگو است که در این کتاب به فراخ برداشتن بحث بدان پرداخته شده است.

بنابرین تبیین دقیق مسئولیت بین المللی دولت در اسلام و حقوق بین الملل و ملزم بودن به آن، موجب توسعه پژوهشهای حقوق بین الملل می گردد و بر موضوع مسئولیت بین المللی دولت اثرات مفید و ارزشمند اضافه می گردد. در همین راستا پژوهش حاضر در پنج فصل تنظیم شده است. در فصل اول به کلیات تحقیق پرداخته شده است. در فصل دوم، در قسمت اول تاریخچه و سیر تحول مسئولیت دولت و دیگر مشخصه های آن مشخص گردیده و در قسمت دوم به مبانی نظریه پرداخته شده است. در فصل سوم به مسئولیت بین المللی دولت در اسلام و در فصل چهارم به مسئولیت بین المللی دولت در حقوق بین الملل پرداخته شده است و در فصل پنجم به بحث و نتیجه گیری به مقایسه تطبیقی مسئولیت بین المللی دولت در اسلام و حقوق بین الملل پرداخته می شود. روش تحقیق در این پژوهش توصیفی است. اطلاعات از طریق مطالعات کتابخانه ای با استفاده از فیش برداری و سپس تلفیق نظریات و جمع بندی آنها، بیان شده است و سپس تجزیه و تحلیل اطلاعات به روش توصیفی - تحلیلی انجام گرفته است. قابل ذکر است که برای جمع آوری مطالب به مشکلات عدیده ای برخورد شده است که یکی از آنها کمبود منابع بود اما با کمک استاد راهنما جناب آقای دکتر ابراهیم خراسانی پاریزی اطلاعات حاضر جمع آوری شدند.

در آخر لازم است از تحصیلات تکمیلی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بافت بویژه استاد راهنمای گرامی جناب آقای دکتر ابراهیم خراسانی پاریزی که من را در تدوین این کتاب یاری نموده اند، تشکر و قدردانی نمایم.